

BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALARIN KONTROLÜ HAKKINDA YÖNETMELİK

Kamunun Bilgilendirilmesi Rehber Dokümanı

2011

“Büyük Endüstriyel Kazaların Kontrolü Hakkında Yönetmelik”

(Resmi Gazete Tarihi: 18 Ağustos 2010, Sayı: 27676)

Kamunun Bilgilendirilmesi Hakkında Rehber Doküman

Önsöz:

Bu rehber doküman 18 Ağustos 2010 tarihli ve 27676 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “Büyük Endüstriyel Kazaların Kontrolü Hakkında Yönetmelik”in Kamunun bilgilendirilmesi Maddesine (Madde 15) uygun olarak, Çevre ve Orman Bakanlığınca hazırlanmıştır.

Bu Rehber Dokümanda Yetkili Mercii ile ilgili bir atıf, kendi yetki alanları dahilinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Çevre ve Orman Bakanlığı’nı ifade eder.

Yönetmeliğin 15 inci maddesi ile üst seviyeli bir kuruluşun işletmecisi, kuruluşta olması muhtemel kazaları tüm kişilere, kamu ve özel sektör kuruluşlarına, düzenli olarak kuruluştaki güvenlik tedbirleri ve büyük bir kaza durumunda yapılması gerekenler hakkında en uygun yöntemleri kullanarak bilgi verecektir.

İşletmeci tarafından sağlanacak bilgiler bu Rehber Dokümanda verilen bilgiler göz önünde bulundurularak hazırlanacaktır.

Giriş

1. Büyük Endüstriyel Kazaların Kontrolü Hakkında Yönetmelik, Avrupa Parlamentosu ve Konseyi'nin 2003/105/EC sayılı (Seveso II) Direktifi ile değişiklik yapılan 96/82/EC sayılı Konsey Direktifi esas alınarak, tehlikeli maddeleri bulunduran kuruluşlarda büyük endüstriyel kazaların önlenmesini, insanlara ve çevreye olan zararlarının en aza indirilmesini amaçlamaktadır.
2. Yönetmelik, bir kuruluşun işletmecisine büyük endüstriyel kazaların önlenmesi, insanlara ve çevreye olan zararlarının en aza indirilmesi için gerekli önlemlerin alınması yükümlülüğünü getirmektedir.
3. İşletmeci, Yönetmeliğin 15 inci maddesi gereğince, kuruluşta oluşabilecek büyük bir endüstriyel kazadan etkilenmesi olası tüm insanlara ve bölgede etkilenmesi muhtemel bir alana yerleşmiş olan halka hizmet eden tüm kuruluşlara (okullar ve hastaneler gibi) düzenli olarak ve en uygun şekilde gerekli bilgiyi sağlayacaktır.
4. Sağlanacak bilgi kuruluşta alınan güvenlik önlemleri ile büyük bir endüstriyel kaza durumunda yapılması gerekenler hakkında bilgiyi içermelidir.
5. Bu kapsamda sağlanacak bilgi istemeden sağlanmalı ve düzenli aralıklarla güncellenerek tekrarlanmalıdır.
6. Çevre ve Orman Bakanlığı her kuruluş için kamuyu bilgilendirmekle yükümlü olduğu bölgeyi belirler ve işletmeciye bildirir.
7. Belirlenen bilgilendirme bölgeleri kapsamındaki insanlara ve kuruluşlara sağlanması gereken asgari bilgi Yönetmeliğin Ek 5'inde verilmektedir.

8. Bu Rehber Doküman, Yönetmeliğin 15 inci maddesi gereğince işletmecinin zorunluluklarını yerine getirmek için tamamlayıcı ve yol gösterici nitelikte ek bilgi sağlamaktadır.

Bilgilendirme bölgesi içindeki insanlara ve kuruluşlara verilmesi gereken bilgi

1. İşletmecinin adı ve kuruluşun adresi

Bu bilgi şunları içermelidir:

- (a) Kuruluşun adı ve adresi,
- (b) Yukarıdakinden farklıysa, kuruluşun yörede yaygın olarak bilinen adı ve adresi,
- (c) Kuruluşun bağlı olduğu ulusal veya çokuluslu ana kuruluşun adı ve adresi.

2. Bilgiyi sağlayan kişinin tanımlanması

Bu bilgi şunları içermelidir:

- (a) Teknik bilgi veren kişi ya da kişilerin adları ve görev unvanları

3. Kuruluşun Yönetmelik kapsamında bulunduğu ve Yönetmeliğin 7 inci maddesindeki bildirim veya 9 uncu maddesindeki güvenlik raporu hazırlama yükümlülüklerini yerine getirdiğine dair yetkililere verilen bilginin belgelendirilmesi.

- (a) Kuruluşun Yönetmeliğe tabi olduğunu gösterir belge,
- (b) İşletmeci bildirim veya güvenlik raporu ile ilgili gereklilikleri yerine getirdiğinin tasdiki;
- (c) Yönetmelik hükümleri göz önüne alınarak yetkililerin tanımlanması,
- (d) Düzenlenen kaza raporlarının gönderileceği ulusal ve bölgesel birimlerin listesi,
- (e) Kaza raporlarının temin edilebileceği ulusal ve bölgesel birimlerin listesi.

4. Kuruluşta yürütülen faaliyetlerin kolay anlaşılır şekilde açıklanması.

Bu bilgi şunları içermelidir:

- (a) Prosesleri, depolama ve iç malzeme hareketlerini de içeren kuruluşta yürütülen faaliyetlerin bir tanımı. “Kolay anlaşılır” ifadesinden konuyu basite indirmek

değil gereksiz karmaşık bir dil kullanmaktan kaçınarak gerekli detaylara yer verilmesi gerektiği anlaşılmalıdır.

(b) Temel faaliyetleri tanımlayan, kuruluşun tamamını kapsayan akış şeması da verilebilir.

5. Kuruluştaki bulunan ve büyük bir kazaya yol açabilecek maddelerin ve müstahzarların bilinen adlarının veya grup isimleri veya genel tehlike sınıflandırmasının, tehlike özelliklerini gösteren işaretleri ile birlikte verilmesi.

Bu bilgi şunları içermelidir:

(a) Kendilerinin veya diğer maddelerle veya müstahzarlarla etkileşimleri sonucu veya kuruluşta yürütülen faaliyetlerden kaynaklanan büyük kazaya yol açabilecek tüm maddelerin ve müstahzarların genel adları,

(b) Listelenen maddelerin veya müstahzarların temel tehlike özelliği,

(c) Ek 1 Kısım 3 kapsamına giren tehlikeli maddeler veya müstahzarların olması durumunda bu maddeler ve müstahzarlar çok zehirli, zehirli, oksitleyici veya patlayıcı, kolay alevlenir ve çok kolay alevlenir olarak tanımlanacaktır.

(d) Her durumda, tehlikeli maddeler veya müstahzarların adlarının, sınıflandırmalarının ve tehlikeli özelliklerinin kaynaklarının belirtilmesi gereklidir.

6. İnsanlar ve çevre üzerindeki potansiyel etkileri de dahil olmak üzere, büyük endüstriyel kazaların doğası ile ilgili genel bilgi.

Bu bilgi şunları içermelidir:

(a) Kuruluşta yürütülen faaliyetlerden kaynaklanabilecek büyük endüstriyel kaza tehlikeleri hakkında bilgi.

(b) İnsanlar üzerindeki potansiyel etkileri. Acil servis hizmetlerinin hazırlanmasına ve işletilmesine yardımcı olmak için tüm potansiyel etkiler tanımlanmalıdır. Sadece olması kuvvetle muhtemel kazalar hakkında bilgi vermek yeterli değildir.

(c) Çevre üzerindeki potansiyel etkiler. Acil servis hizmetlerinin hazırlanmasına ve işletilmesine yardımcı olmak için tüm potansiyel etkiler tanımlanmalıdır. Sadece olması kuvvetle muhtemel kazalar hakkında bilgi vermek yeterli değildir.

(d) Hem insanlar hem de çevre ile ilgili olarak potansiyel etkileri tahmin etmek için kaynaklar ve yöntemler belirlenmelidir.

7. Büyük bir kaza anında, etkilenmesi muhtemel kişilerin nasıl uyarılacağı ve bilgilendirilmesinin nasıl sürdürüleceğine dair yeterli bilgi.

Bu bilgi şunları içermelidir:

- (a) Uyarı vermektten ve ek talimatları iletmekten yetkili ve sorumlu olan kişiler.
- (b) Uyarı sistemleri olarak, siren, radyo, telefon ve diğer yayın araçları (polis vb.) gibi hangi araçlardan yararlanılabileceği belirtilmelidir. Sirenler ve sinyallerin türü, ayrılan radyo frekansları ve özel telefon numaralarını içeren bu bilgi net ve anlaşılır olmalı,
- (c) Etkilenebilecek halkın bilgilendirilmesi için uyarı vermekle görevli personelin gerekli eğitim ve performansına sahip olduğunun tespiti için ne tür test ve uygulama prosedürlerine tabi tutulacağı ile ilgili bilgiler.
- (d) Sinyallerin tanınması ve mesajların anlaşılmasında halkın eğitilmesi için öngörülen test ve uygulama prosedürleri.
- (e) Halkın gerekli iletişim ihtiyaçlarını belirlemek ve bu ihtiyaçlara cevap vermek ve iletim ağlarının aşırı yüklenmesinden kaçınmak için yapılması gerekenler.

8. Büyük bir kaza durumunda ilgili halkın gerçekleştirmesi gereken eylemler ve göstermeleri gereken davranışlar ile ilgili yeterli bilgi.

- (a) Bu bilgi halk tarafından anlaşılması ve hatırlanması için mümkün olduğunca basit tutulmalıdır. Bu durum sadece olma ihtimali en yüksek olan değil bir kaç kaza senaryosunun göz önüne alınmasına dayanmalıdır.
- (b) Hazırlıkların yapılabilmesi için her bir senaryo için, tüm olası ve istenen davranışlar ve halkın gerekli hazırlığa sahip olma durumu tanımlanmalıdır.

9. İşletmecinin, büyük endüstriyel kazalarla başa çıkmak ve bunların etkilerini en aza indirmek için özellikle acil servis hizmetleriyle irtibata geçmek de dahil olmak üzere tesisteki yeterli düzenlemeleri yapmakla yükümlü olduğunun doğrulanması.

Bu bilgi şunları içermelidir:

- (a) Bu doğrulama kuruluş içinde görev ve yetkileri tanımlan bir kişinin belirlenmesi ile desteklenmelidir.
- (b) Tesis içindeki düzenlemelerden sorumlu kişinin unvanı verilmelidir.

- (c) Acil servis hizmetleri ile irtibattan sorumlu kişinin unvanı verilmelidir.
- (d) İrtibat kurulan ilgili acil servis hizmetleri belirlenmelidir.
- (e) Tesis içindeki düzenlemelerin bir şemasının kamuya sağlanacak bilgi ekinde verilmesi kazalarla başa çıkmak ve bunların etkilerini en aza indirmek için yardımcı olabilir.

10. Büyük endüstriyel kazanın tesis dışındaki etkileriyle başa çıkmak için hazırlanan harici acil durum planına yapılan atıf. Bu atıf, bir kaza durumunda acil servis hizmetlerinden gelen talimat ve isteklere yönelik işbirliği yapılması tavsiyelerini içerecektir.

Bu bilgi şunları içermelidir:

- (a) Harici acil durum planından sorumlu kişinin/kişilerin unvanı verilmelidir.
- (b) Acil servis hizmetleri ile irtibattan sorumlu kişinin/kişilerin unvanı verilmelidir.
- (c) İrtibat kurulan ilgili acil servis hizmetleri belirlenmelidir.
- (d) Bu atıf, kazalarla başa çıkmak ve bu kazaların tesis dışındaki etkilerini en aza indirmek için yapılan düzenlemelerin bir tanımını ve acil duruma müdahalede yer alan kuruluşların birbirlerini nasıl haberdar edeceklerinin bir tanımını içermelidir.

11. Ulusal mevzuatta belirlenmiş olan gizlilik ilkeleri göz önünde bulundurularak ilave bilginin nereden elde edilebileceğine dair detaylar.

- (a) “İlave bilgi” Yönetmeliğin Ek 5’ de yer almayan ve verilmesi zorunlu olmayan bilgidir.
- (b) “İlave bilginin” nereden, nasıl ve kim tarafından temin edilebileceği, varsa maliyeti belirtilmelidir.